

Sygn. akt V CSK 141/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa V. H.

przeciwko G. G.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 września 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 20 listopada 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 20 listopada 2015 r. Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na występowanie w sprawie dwóch istotnych zagadnień prawnych oraz potrzeby wykładni przepisów wywołujących rozbieżności w orzecznictwie.

Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Obie kwestie wskazane przez skarżącą odnoszą się do pytania o możliwość uznania, że umowa o przekazanie gospodarstwa rolnego następcy wywoływała, z perspektywy art. 993 k.c., skutek równoważny z umową darowizny. Problemy te były już jednak przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, przytoczonych

w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego. Jednoznacznie potwierdziły one autonomiczny charakter umów o przekazaniu gospodarstwa rolnego następcy z perspektywy przepisów o zachowku, wskazując, że nie mieszczą się one w ramach art. 993 k.c. Stanowisko to zostało potwierdzone także w aktualnych wypowiedziach Sądu Najwyższego, zwłaszcza w uchwale z dnia 21 czerwca 2012 r., III CZP 29/12 (OSNC 2013, nr 1, poz. 7). Biorąc pod uwagę datę tego orzeczenia trudno byłoby podzielić twierdzenia skarżącego co do dezaktualizacji wcześniejszych poglądów Sądu Najwyższego w obecnych warunkach społeczno-gospodarczych, zwłaszcza w związku z możliwością uzyskania pomocy finansowej przez rolników po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Aktualność tego stanowiska została potwierdzona przez Sąd Najwyższy w niedawnym postanowieniu z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15 (nie publ.), odmawiającym przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, w której analogiczny problem wskazano jako podstawę przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Po drugie, jak wynika z utrwalonego stanowiska judykatury, powołanie się na przesłankę określoną art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że w sprawie występuje kwestia z zakresu wykładni prawa wywołująca rozbieżność zdań lub mająca niejasną treść. Uzasadnienie występowania tej przesłanki powinno precyzować wątpliwości związane z konkretną regulacją oraz przytaczać rozbieżne poglądy, ewentualnie wskazywać wątpliwy fragment regulacji prawnej, który nie stał się jeszcze przedmiotem wyjaśnień (tak m.in. Sąd Najwyższy w postanowieniach: z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ. oraz z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, nie publ.). Istnienia tej rozbieżności skarżąca upatruje w tym samym problemie, który wskazała jako podstawę obu zagadnień prawnych – a więc w pytaniu o możliwość uznania skutków umowy o przekazaniu gospodarstwa rolnego następcy za równoważne z darowizną, z perspektywy przepisów o zachowku. Kwestia ta, jak była mowa, jest jednak już konsekwentnie i jednolicie rozumiana w aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego. Brak w tym zakresie rozbieżności zdań, które mogłyby uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na przesłankę wskazaną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Ze względu na treść odpowiedzi na skargę kasacyjną, w której nie przedstawiono argumentacji mającej uzasadniać odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, w sprawie brak było podstaw do zasądzenia od skarżącej na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego.

aj